

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ
ІНСТИТУТ ФІЛОСОФІЇ ім. Г. СКОВОРОДИ НАН УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ім. М. ДРАГОМАНОВА
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ» ім. І. СІКОРСЬКОГО

ЛЮДИНА, СУСПІЛЬСТВО, КОМУНІКАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ

**МАТЕРІАЛИ ХІ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«ЛЮДИНА, СУСПІЛЬСТВО, КОМУНІКАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ»**

**REPORTS OF THE XI INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL
CONFERENCE "A PERSON, A SOCIETY, COMMUNICATIVE TECHNOLOGIES"**

м. Харків, 26–27 жовтня 2023 р.

Харків
2023

УДК 740+656+338

ББК 87

Л 93

Головні редактори:

Панченко С.В. – доктор технічних наук, професор, академік Транспортної академії України, ректор Українського державного університету залізничного транспорту

Андрущенко В.П. – доктор філософських наук, професор, член-кореспондент НАН України, академік Національної академії педагогічних наук України, заслужений діяч науки і техніки України, ректор Національного педагогічного університету ім. М. Драгоманова

Редакційна колегія:

Абашик В.О. – д-р філос. наук, професор

Бабенко А.О. – канд.техн. наук, доцент

Вельш Вольфганг– габілітований доктор філософії, професор

Даніл'ян В. О. – канд. філос. наук, доцент

Дудін О.А. – канд. техн. наук, доцент

Змій С.О. – канд. техн. наук, доцент

Каграманян А.О. – канд. техн. наук, доцент

Колеснік К. Е. – канд. іст. наук, доцент, академік ТАУ

Коростельов Є.М. – канд. техн. наук, доцент

Кравець А. М. – канд. техн. наук, доцент

Куценко М. Ю. – канд. техн. наук, доцент

Лисечко В.П. – канд. техн. наук, доцент

Лях В.В. – д-р філос. наук, професор

Новіков Б. В. – д-р філос. наук, професор

Павлов В. І. – канд. філос. наук, доцент

Панченко В. В. – канд. техн. наук, доцент

Соломніков І.В. – канд. екон.наук, доцент

Семенцова О.В. – канд. екон.наук, доцент

Толстов І. В. – канд. філос. наук, доцент

Устенко О. В. – д-р техн. наук, професор, академік ТАУ

Затверджено до друку Вченою радою Українського державного університету залізничного транспорту (протокол № 6 від 11.12.2023 р.)

Людина, суспільство, комунікативні технології: матеріали XI Міжнар. наук.-практ. конф. 26-27 жовтня 2023р. Відп.за випуск В.О. Даніл'ян. — Харків : Мачулін, 2023. — 242 с..

ISBN 978-617-8195-79-3

УДК 740+656+338

Матеріали подано в авторській редакції

ISBN 978-617-8195-79-3

© Авторський колектив, 2023

© Мачулін, худ. оформлення, 2023

der Postmoderne entspricht den Distanzen der materiellen Welt, führt aber gleichzeitig zu positiven und negativen Konsequenzen in der Wahrnehmung des postmodernen visuellen Gebilde.

Eine negative Folge kann Fragmentierung sein, Informationsrauschen, das die Integrität der Bildwahrnehmung und die Einheit der Identität stört. Positiv ist die Ausrichtung des Postmodernismus auf unausgeglichene Systeme, die auf Intervallismus und Distanzierung basieren. Dies ist eine Reproduktion des relativen Raums von Minkowski und nicht des absoluten Galileisch-Newtonschen Raums. Das heißt, die Stabilität des Modernismus ist synthetisch und künstlich, sorgt jedoch für eine größere Einheit von Identitäten.

Referenzenliste

1. Ridnyi M. Ausstellungsansicht, Secession. 2023. 15.09.2023-12.11.2023. https://secession.at/ausstellung_mykola_ridnyi_en
2. Virilio P. La Máquina de Visión. Paris: Galilée, 1998. 100 p.
3. <https://t.me/MunicipalGallery>

ТОЛСТОВ І.В., к.філос.н., доцент
ВОЛОШИНА О.М., здобувачка освіти,
*Український державний університет залізничного транспорту
м. Харків, Україна*

СТРАТЕГІЇ ПОДАЛАННЯ СТРЕСУ СТУДЕНТАМИ ПІД ЧАС ДІСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

В сучасному глобальному суспільстві ризику, яке переживає різноманітні кризи такі як пандемія COVID-19, військові агресії одних держав проти інших, тема дистанційного навчання стала не просто актуальною, але й надзвичайно важливою для виживання всього людства. У цьому контексті, використання дистанційних методів навчання у вищих навчальних закладах стає необхідною умовою, яка допомагає забезпечити доступ студентів до освіти, незважаючи на обмеження та кризові ситуації.

Дійсно, в умовах воєнного часу дистанційне навчання має великі переваги, але не слід забувати й про певні недоліки, одним з яких є стрес. Як вважає Толстов І.В.: «На відміну від корисних для здоров'я коротких стресів, постійні перевтоми, тривожність та довгостроковий стрес, які викликані воєнними діями, виснажують організм, шкодять фізичному стану, можуть стати тригером депресії, посттравматичного синдрому та інших порушень психіки та навіть скоротити тривалість життя. У зв'язку з цим можна стверджувати, що психологічне здоров'я студентів безпосередньо залежить від того, наскільки

вони здатні впоратися зі стресом...»[1, с. 21]. Щоб підвищити здатність студентів долати наслідки довгострокового стресу потрібно виявити причини, які їх викликають, та надати рекомендації щодо створення стратегій подолання стресу.

Основними стресогенними факторами під час дистанційного навчання є:

1. Ізоляція. Студенти позбавлені безпосередньої взаємодії з однокурсниками та викладачами, а комунікація, в переважній більшості, зводиться до обміну короткими текстовими повідомленнями в різноманітних месенджерах та соціальних мережах.

2. Складність організації робочого та особистого часу. Самоорганізація завжди була важкою для студентів, але зараз немає тих рамок, які допомагали в цьому раніше (сусіди по кімнаті в гуртожитку; викладачі, які на заняттях мотивували, дивлячись прямо в очі студенту).

3. Інформаційне навантаження. Збільшення кількості самостійної роботи та відсутність мотивації для її подальшого аналізу та засвоєння сприяє появі фрустрації.

4. Відсутність або незнання технічних аспектів дистанційного навчання (не всі студенти мають стабільний інтернет-зв'язок та не всі вміють добре використовувати програмне забезпечення для навчання).

5. Невизначеність та нестабільність, які особливо впливають на студентів, які вимушено перебувають за кордоном, оскільки їм важче адаптуватися до нових умов життя та навчання.

Отже, проаналізувавши причини виникнення стресу, можна запропонувати деякі стратегії подолання стресу або копінг-стратегії [1]:

1. Збереження соціальних зав'язків та комунікації з колегами за допомогою телефонних та відеодзвінків, спілкування таким чином дозволить не втратити навички живого спілкування очі в очі.

2. Облаштування робочого місця. Робоче місце повинно добре освітлюється, бути комфортним, мати шумоізоляцію та гарну вентиляцію. Особливу увагу слід приділити стільцю чи кріслу, щоб на них було зручно працювати.

3. Встановлення пріоритетів – це запорука ефективного планування свого робочого часу. Студентам рекомендується вести блокнот або додаток, де можна скласти свій режим дня, робити нотатки, списки справ та легко контролювати свій робочий процес.

4. Відпочинок, прогулянки на свіжому повітрі та фізичні вправи для розвантаження організму. Після години роботи за комп'ютером потрібно п'ять хвилин приділити фізичній розминці та ще п'ять – вправам для очей [2].

Підсумовуючи можна зазначити, що дотримання вище зазначених стратегій подолання стресу допоможе студентам зберігати та покращувати своє ментальне здоров'я у різних кризових життєвих ситуаціях.

Список використаних джерел

1. Толстов І. В. Стратегії копіngu – ефективний спосіб подолання стресу студентами в умовах воєнного стану / І. В. Толстов // Питання забезпечення якісної вищої освіти в Українському державному університеті залізничного транспорту в умовах воєнного стану : тези наук.-метод. конф. (29-30 листопада 2022 р.). - Харків : УкрДУЗТ, 2022. – С. 21-22.

2. Черніна С. М. Самостійні тренувальні заняття з фізичного виховання під час змішаного навчання / С. М. Черніна // Проблеми впровадження змішаного навчання в Українському державному університеті залізничного транспорту : тези наук.- метод. конф. кафедр ун-ту (25-26 листопада 2020 року). - Харків : УкрДУЗТ, 2020. – С. 89-90.

ТОЛСТОВ І.В., *к.філос.н., доцент*

Український державний університет залізничного транспорту

ДЕЙНЕКА В.В., *ст. викладач*

Харківський національний медичний університет

м. Харків, Україна

ЕТИКЕТ ЯК ФОРМА МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Як ми переконуємось щодня, у сучасному світі проблеми національних відносин не тільки не згасають, але стають все більш гострими та актуальними (агресія росії проти України, арабо-ізраїльський конфлікт та ін.). Для того, щоб подолати ці та інші протиріччя між різними народами та налагодити міжкультурний діалог необхідно мати уявлення про культуру народу, специфічні правила його поведінки. Знання традиційної культури поведінки не тільки дасть нам можливість нормально спілкуватися з представниками інших національностей, а й навчить поважати чужі звичаї, якими дивними та безглуздими вони не здавалися бина перший погляд. Тому необхідно по-новому осмислити самі феномени спілкування та поведінки, чому сприяє знайомство з особливостями етикету того чи іншого народу.

Слова «етикет» та «етика» сприймаються як близькі за значенням. І це природно. До такого сприйняття підштовхує як подібність самих слів, так й тісний зв'язок цих понять. Однак насправді ці слова зблизилися порівняно пізно. Слово «етикет» запозичене з французької, а «етика» – з латині. Французьке слово *etiquette* має два значення: 1) «ярлик», «етикетка», «напис»; 2) «церемоніал»,

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ І. ФІЛОСОФСЬКІ ТА ГУМАНІТАРНІ НАУКИ	5
АБАШНІК В.О. Григорій Сковорода у творчості Фелікса Гаазе (1882–1965)	5
АБАШНІК У.В. «Будинок привидів» (1942): особливості швейцарської комедії жахів	9
БЕРЕЗНИЙ В.М., ЄРМОЛЕНКО О.А., ЛИСЬОНКОВА Н.М. Трансформація освіти в епоху нейромереж	12
БЛИЗНЮК Л.М. Психофізіологічні основи мови і мислення	14
БЛИЗНЮК Л.М., МИХАЙЛОВА Є. Неогумбольдтіанство у визначенні мовної картини світу	16
БОЙЧЕНКО М.І. Цінності використання ші та вартості люської комунікації	18
ВАРЛАМОВА А.В., НЕШКО С.І. Переклад як засіб комунікації	21
ГАЙДЕМАНН Дітмар Герман Моральний скептицизм та етичний релятивізм	22
ДАНІЛ'ЯН В.О. Теорія регіональних розбіжностей Стейна Роккана	30
ДАНІЛ'ЯН В.О., РЯБЧЕНКО С.Р., БАБЕНКО К.А. Соціально-психологічні чинники формування здорового способу життя здобувачів вищої освіти	32
ДАРАГАН А., НАЗАРЕНКО І.Л. Особливості перекладу економічних текстів	34
ДОВЖЕНКО С.С., СВЕТОШ В.Ю. Особливості фізичної активності у зрілому віці у відповідності з європейськими стандартами	35
ДОНЕЦЬ С.М., ТАРУТА А. Переклад українських суспільно-політичних реалій англійською мовою	37
ЗАГРІЙЧУК І. Д. Комунікація та толерантність в умовах сучасної пограничної ситуації	39
ЗРОДНІКОВА К.В., УМРИХІНА К.О. Людина та інформаційно-комунікативні технології: виклик сучасності	43
ЗРОДНІКОВА К.В., МИНИННИК Д.В. Вплив культурної глобалізації на суспільство	44
КІМ К.В., КОВАЛЬОВА О.В., ШАПАТІНА О.О. Комунікації учасників освітнього процесу	45
КОДАЛЛЕ Клаус-Міхаель Дух прощення	47
КОЛЕСНИК К.Е. Образ кайзера Вільгельма в творчості німецького медальєра Карла Гьотца	53
КОЛЕСНИК К.Е., ІХНЕНКО С.О. Англо-ірландська книжкова мініатюра у ранньому Середньовіччі	60
КОММЕДАЛ О. Теорія гендеру та гендерної ідентичності С. М. Ольсен	67

ЛАПЕНКО Р., НАЗАРЕНКО І.Л. Формування іншомовної компетентності студентів у говорінні: основні типи вправ	68
ЛУЧКО О.Р., ДОВЖЕНКО С.С. Шляхи підвищення ефективності фізичного виховання молоді в умовах дистанційного навчання	70
ЛУЧКО О.Р., КРИКУНОВА Д. Професійно-прикладна фізична підготовка залізничника у сучасній системі вищої освіти	72
ЛЯХ В.В. Чи можлива альтернатива глобалізації?	75
МОСКВІН Я. В. Консерватизм: актуальні та вічні питання	77
НАЗАРЕНКО І.Л. Використання методики CLIL у викладанні економіки англійською мовою студентам-філологам УкрДУЗТу	79
НЕШКО С.І. Роль перекладача, як технічного комунікатора в умовах глобалізації	84
НОС Н.М. Климентій Зіновійв – неординарний представник українського бароко	86
ПАВЛОВ В.І. Vita Activa як передумова приреченості сучасної людини (аналіз концепції Ганни Арендт)	87
ПАНКОВ Г.Д. Технологія протидії безчестю в сповідальному дискурсі (на прикладі Великого покаянного канону Андрія Критського)	91
ПАНОВ В.Я. Декілька проблем, що підіймають lingua francas в сучасному суспільстві	93
РАДЧЕНКО І.Б. Особливості мовної комунікації в Інтернеті	96
РЖАВСЬКА Ю.В. Формування ціннісних орієнтацій молоді засобами фізичного виховання і спорту в європейському контексті	98
РЖАВСЬКА Ю.В., КОНОВАЛОВА К.О. Формування здорового способу життя молоді в умовах сьогодення	101
САЖИНА Т.М. Міжкультурна комунікація та проблеми навчання іноземних мов	103
СНІЖКО І.А., КОЛЕСНИК Т.К. Передумови, причини та рушійні сили взяття Сеути португальцями в 1415 році	105
ТУТАР О.В., АЛІМОВА V.M. Kunstphilosophie in der modernen Ukrainischen und Deutschen kultur	109
ТОЛСТОВ І.В., ВОЛОШИНА О.М. Стратегії подання стресу студентами під час дистанційного навчання	114
ТОЛСТОВ І.В., ДЕЙНЕКА В.В. Етикет як форма міжкультурної комунікації	116
ХАРЛАМОВА О.М. Мовні права та інформаційне суспільство: доступ до інформації різними мовами	119
ЦИГАНОВСЬКА Н.В., ДАНИЛ'ЯН В.О. Паркур: спорт чи молодіжна субкультура?	121
ЧАПЛИГІН О.К., СУК О.Є., ГЛУХОВ А.О. Соціальна трансформація як наслідок глобалізаційних змін	123
ЧЕРНИШОВ В.В. Міфотворчість як суспільно-політична творчість особистості: спроба філософського аналізу	126

Наукове видання
Відповідальність за редагування та достовірність інформації
несуть автори роботи

Людина, суспільство, комунікативні технології:
матеріали XI Міжнар. наук.-практ. конф.
26-27 жовтня 2023 р.

Reports of the XI International scientific-practical conference
“A person, a society, communicative technologies”

Відп. за випуск В.О. Даніл'ян

Підписано до друку 20.12.2023. Формат 60x84/16.
Гарнітура «Times». Папір для мн. ап.
Ум. друк. арк. 27,67. Обл.-вид. арк. 41,8.
Наклад 300 пр. Зам. №

Видавець Мачулін Л.І.
тел. +38(068)886-52-57
editor2016@ukr.net
<http://knigoizdat.org.ua>
Свідоцтво про держреєстрацію:
сер. ХК №125 від 24.11.2004

Віддруковано в ПП Озеров Г. В.
м. Харків, вул. Університетська, 3, кв. 9.
Свідоцтво про реєстрацію: № 818604 від 02.03.2000.